Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausuntovastine

HE 122/2026 vp

20.10.2026

johtava asiantuntija Mika Lehtonen

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Lausuntovastine; Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ampuma-aselain muuttamisesta

Poliisihallituksen lausunto

Poliisihallituksen lausunnossa todetaan:

Viranomaisille luovutetut esineet ovat kuitenkin ennen luovuttamista voineet päätyä tietojärjestelmään elinkeinonharjoittajan niin sanottuun **omaan varastoon, josta ne tulee saada poistettua jollain menettelyllä silloin, kun ne ovat siirtyneet viranomaisen oman tiedostonpidon piiriin.** Muutoin nämä esineet jäävät järjestelmässä elinkeinonharjoittajan nimiin, vaikka ne eivät enää ole hänen hallussaan.

Sisäministeriön kanta

Sisäministeriö suhtautuu Poliisihallituksen ehdotukseen myönteisesti. Ehdotus voidaan toteuttaa muuttamalla ehdotettua 25 §:n 4 momenttia seuraavasti:

Edellä 1 momentissa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden sijaan ase-elinkeinonharjoittajan on pidettävä ***3*** momentissa tarkoitettua tiedostoa Puolustusvoimille, Rajavartiolaitokselle, poliisille ja Tullille luovutettavista ampuma-aseista ja aseen osista sekä näiden korjaamisesta ja muuntamisesta*. Tiedosto on pyydettäessä luovutettava 20 §:n 1 momentissa tarkoitetulle viranomaiselle, joka voi poistaa esineitä koskevat tiedot 113 §:n 1 momentissa tarkoitetusta tietojärjestelmästä.*

Ehdotetulla muutoksella mahdollistettaisiin ensinnäkin ase-elinkeinoluvan antavan viranomaisen mahdollisuus saada momentissa tarkoitettuja esineitä koskevat tiedostot. Tiedosto ei sisältäisi ehdotetussa 3 momentissa tarkoitettuja henkilötietoja lukuunottamatta sitä käytännössä harvinaista tilannetta, jossa luovuttaja olisi yksityinen elinkeinonharjoittaja. Näiden osalta ei olisi tarvetta tehdä muutosta 3 momenttiin ja 115 §:ään, vaan tällaiset

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Sisäministeriö PL 26 00023 Valtioneuvosto	Kirkkokatu 12 Helsinki	0295 480 171 +358 295 480 171	09 160 44635 +358 9 160 44635	kirjaamo.sm@gov.fi www.intermin.fi

tilanteet voitaisiin käsitellä voimassa olevan lain ja hallituksen esityksessä ehdotetun 25 §:n 3 momentin nojalla.

Lisäksi hallituksen esityksen 25 §:n 4 momentissa oleva tiedostoa koskeva viittaus tulisi korjata koskemaan 2 momentin sijaan 3 momenttia.

Lisäksi tulisi muuttaa ampuma-aselain 116 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on laissa 724/2019, oleva viittaus 25 §:n 5 momentin sijaan pykälän 3 momenttiin:

Asealan elinkeinoluvan haltijan ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilytystilojen tulee olla rakenteellisesti turvalliset ja oikeassa suhteessa säilytettävien esineiden lukumäärään. Tämän varmistamiseksi poliisin on tarkastettava säilytystilat. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Lisäksi poliisin on vähintään kahden vuoden välein tarkastettava alueellaan toimivien asealan elinkeinoluvan haltijoiden 25 §:n ***3*** momentissa tarkoitetut tiedostot ja kirjanpito, varastot ja säilytystilat sekä ampuma-aseet ja luvanvaraiset aseen osat. Poliisilla on oikeus tarkastusta suorittaessaan saada nähtäväkseen asealan elinkeinoluvan haltijan kirjanpito sekä päästä tiloihin, joissa edellä tarkoitettuja esineitä säilytetään.

Aseenkäsittelyluvan myöntämistä myös muuhun kuin asealan elinkeinonharjoittajan palveluksessa tapahtuvaan työhön esitetään täsmennettäväksi 27 §:n 2 momentissa. Tämä on jo nykyisin mahdollista, mutta lainkohdan sanamuotoa on syytä muuttaa yksiselitteisemmäksi. Aseenkäsittelyluvasta esitetään lisäksi (29 a § ja 67§:n 3 momentti), että päätöksen luvan väliaikaisesta peruuttamisesta ja peruuttamisesta tehneellä viranomaisella olisi velvollisuus ilmoittaa päätöksestä asealan elinkeinonharjoittajalle. Kun kyseinen lupa on edellä mainitun mukaisesti mahdollista myöntää myös muuhun kuin elinkeinonharjoittajan palveluksessa tehtävään työhön, tulisi kyseiset lainkohdat muuttaa kuulumaan niin, että **viranomaisella on velvollisuus ilmoittaa peruuttamisesta myös muulle työnantajalle**.

Sisäministeriön kanta:

Sisäministeriö suhtautuu ehdotukseen myönteisesti. Ehdotus voidaan toteuttaa muuttamalla ehdotettua 29 a §:n 3 momenttia ja 67 §:n 3 momenttia seuraavasti:

29 a §

Aseenkäsittelyluvan voimassaolon väliaikainen peruuttaminen

— — — — — — — — — — — — — —

Väliaikaisen peruuttamisen tehneen viranomaisen tulee ilmoittaa päätöksestä asealan elinkeinoluvan haltijalle *tai muulle työnantajalle, jonka palveluksessa tapahtuvaa työtä varten aseenkäsittelylupa on myönnetty.*

67 §

Lupien peruuttaminen

— — — — — — — — — — — — — —

Rinnakkaisluvan peruuttaneen viranomaisen on ilmoitettava peruuttamisesta aseluvan haltijalle. Aseenkäsittelyluvan peruuttaneen viranomaisen on ilmoitettava peruuttamisesta asealan elinkeinoluvan haltijalle *tai muulle työnantajalle, jonka palveluksessa tapahtuvaa työtä varten aseenkäsittelylupa on myönnetty*.

Asekauppiaiden Liitto ry:n lausunto

Vanhojen tykkien lisäksi, olisi hyvä **liittää samaan kohtaan myös muut kranaatinheittimet ja singot.** Nämä vanhat tykit, kranaatinheittimet ja singot ovat aikoinaan kansallisten ohjeiden mukaan deaktivoitu ja siksi ne olisi **hyväksyttävä sellaisenaan kuin ne on aikoinaan hyväksytty**. Meillä on myös muita **sotien jälkeen valmistettuja aseita deaktivoitu, joten tuo vuosiluku 1946 voitaisiin laista poistaa, jolloin vanhoille deaktivoiduille tykeille, kranaatinheittimille ja singoille ei aseteta mallin vuosilukua ollenkaan.** Vuosiluvun poistamista ei otettu huomioon meidän aikaisemmassa lausunnossa, selitykseksi mainittiin riski esimerkiksi osien viennistä varaosiksi, ampuma-ase ja niiden luvanvaraiset osat vaativat edelleen siirto/vientiluvan, joten tuota riskiä ei käytännössä ole.

Suomen Asehistoriallinen Seura ry:n lausunto

Toimintakyvyttömien tykkien osalta esitetään paikallista harkintavaltaa ja poliisin rajallisia resursseja vaativia turhia tarkastuskierroksia vuosikymmeniä rauhassa seisseiden **tykkien uudelleen tarkastamiseksi.** Tykit on aikanaan tehty vaarattomaksi virkatyönä ohjeistuksen mukaisesti (Sisäasiainministeriön ohje SM-2006-03245). Tällainen toimintakulttuuri lainvalmistelussa ei ole omiaan herättämään luottamusta viranomaisten toimintaan. Lisäksi on mahdollista, että kansalaisten perustuslain takaamaa omaisuuden suojaa loukataan ”paikallisella harkintavallan” käytöllä jos tykki ei läpäisekään poliisivirkamiehen tarkastusta ja sitä vaaditaan hävitettäväksi.

Sisäministeriön kanta:

Sisäministeriö katsoo ehdotusten perusteella, että pysyvästi ampumakelvottomiksi hyväksytyt ampuma-aselain 9 §:n 1 kohdassa tarkoitetut ampuma-aseet määriteltäisiin siirtymäsäännöksessä deaktivoiduiksi. Näitä ei siten tarvitsisi deaktivoida uudelleen luovutuksen yhteydessä. Koska myös Puolustusvoimat on myynyt pysyvästi ampumakelvottomaksi tekemiään 9 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja ampuma-aseita, olisi nämä tarkoituksenmukaista katsoa poliisin tekemiä hyväksymisiä vastaavalla tavalla ehdotetun lain mukaiset vaatimukset täyttäviksi.

Sisäministeriö katsoo, että lakiin tulisi lisätä seuraava siirtymäsäännös:

Siirtymäsäännös:

Tämän lain 6 §:n 2 momentin 13 kohdan säännöksiä sovelletaan myös poliisin tai Puolustusvoimien ennen lain voimaantuloa pysyvästi ampumakelvottomaksi tarkastamaan ja varmentamaan 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ampuma-aseeseen.

Sinkojen ja kranaatinheittimien osalta ehdotettuja vuosilukuun 1946 perustuvia muutoksia ei kannateta, koska nämä aseet ovat keveämpinä helpommin anastettavissa. Niiden rakenne on tykkiä yksinkertaisempi, jolloin niiden palauttaminen toimintakuntoon on helpompaa. Lisäksi voidaan olettaa, että ampumatarvikkeiden hankkiminen niihin ei ole yhtä vaikeaa kuin tykkeihin. Lisäksi muutoksen tekeminen on vientivalvonnan kannalta ongelmallista.

Asekauppiasliiton huolena on myös aselain 110 b §. Säännöskohtaisissa perusteluissa mainitaan ”olennaiset osat on varustettu ..” Lakiin on kirjoitettu kuitenkin 110 b § ”Asealan elinkeinoluvan haltijan, joka tuo pysyvästi Suomeen aseen osan… Näiden sanamuotojen ero on huomattava, **mikäli jokaiseen**

aseen osaan on merkittävä maahantuontimerkintä ja sarjanumero, se on käytännössä mahdotonta koska aseissa on pieniä ruuveja ym osia. Ehkä tuota kohtaa olisi hyvä tarkentaa esim. ”joka tuo pysyvästi Suomeen luvanvaraisen aseen osan…”

Sisäministeriön kanta:

Aseen osa on määritelty ampuma-aselain 3 §:ssä. Ampuma-aselain aseen osia koskevat säännökset koskevat vain 3 §:ssä tarkoitettuja aseen osia. Voimassa oleva säännös vastaa ehdotusta, joten ehdotettu tarkennus ei ole tarpeen.

26 d §:ään ehdotettu **kiristys vastuuhenkilön hyväksynnän raukeamisesta on mielestämme turha**, koska nykyinenkin laki antaa viranomaisille mahdollisuuden peruuttaa vastuuhenkilön hyväksyntä lainvoimaisen tuomion seurauksena, kun rikoksen laatu huomioon ottaen vastuuhenkilön voidaan katsoa olevan sopimaton vastuuhenkilöksi.

Sisäministeriön kanta:

Tarkoituksena on yhdenmukaistaa peruutusperusteet soveltuvin osin aseluvan kanssa. Sääntely on yksityiskohtaisempi kuin nykyinen, mutta se on myös, päinvastoin kuin voimassa oleva sääntely, joidenkin peruutusperusteiden osalta harkinnanvarainen.

Sisäministeriö katsoo, ettei ehdotusta tule toteuttaa.

AAE Asealan Elinkeinonharjoittajat ry:n lausunto

Onko mitenkään mahdollista saada luettavaan kokoon kaikkia vaadittuja tietoja, **jos osa on kovin pieni.** Olisiko mietittävä näiden osalta jokin ”korvaava” merkintätapa esim. pelkkä sarjanumero?

Sisäministeriön kanta:

Voimassa olevassa ampuma-aselain 110 b §:n 6 momentissa todetaan, että jos ampuma-aseen osa on liian pieni merkittäväksi valmistusmerkinnällä, se on merkittävä vähintään sarjanumerolla. Tätä ei ehdoteta muutettavaksi, joten kyseinen poikkeus on jatkossakin voimassa. Ehdotettu muutos on tarpeeton.

Ampuma-aselain 53 a §: Lakiehdotuksessa ei tähän lain kohtaan ole puututtu, vaikka useammassa lausunnossa tämä kohta on esiin tuotu. Nostamme tämän pelkästään byrokratiaa lisäävän lainkohdan siis esiin vielä kerran.

Nykyinen ampuma-aselaki velvoittaa kaikkia, joilla on toistaiseksi voimassa oleva hallussapitolupa, 6 §:n 2 momentin 4—7 kohdassa tarkoitettuun ampuma-aseeseen, erityisen vaarallisen ampuma-aseeseen taikka **ampuma-aseeseen, jonka toimintatapa on itselataava kertatuli, toimittamaan todistuksen harrastuksen jatkumisesta viranomaisille 5 vuoden välein.**

Itse direktiivi ei vaadi, että todistus harrastuksen jatkumisesta viranomaiselle 5 vuoden välein tulisi tehdä kaikista ampuma-aseista, joiden toimintatapa on itselataava kertatuli, vaan direktiivi edellyttää, että seuranta kohdistetaan vain tiettyihin, tietyt ominaisuudet, omaaviin aseisiin, joiden toimintatapa on itselataava kertatuli. Ja näiden seurattavien ampuma-aseiden osalta lupa tulee peruuttaa, mikäli jokin sen edellytyksistä ei täyty.

Sisäministeriön kanta:

Asedirektiivin 10 artiklan 4 kohdan mukaan ampuma-aseiden hallussapitolupia on tarkasteltava uudelleen säännöllisesti ja vähintään joka viides vuosi. Lupa voidaan uusia tai sitä voidaan jatkaa, jos edellytykset, joiden perusteella lupa myönnettiin, täyttyvät edelleen. Artiklan 4 kohta on rakenteeltaan epäselvä, mutta tarkasteluvelvoite näyttäisi koskevan B luokkaan kuuluvia aseita. Lausuntoon sisältyvä tulkinta direktiivin vaatimuksista on siten oikea.

Asedirektiivin liitteen mukaan luokkaan B kuuluvat sileäpiippuiset pitkät lippaalliset kertatuliaseet ja sileäpiippuiset pitkät itselataavat kertatuliaseet, joiden piipun pituus on enintään 60 senttimetriä. Edelleen luokkaan B kuuluvat pitkät itselataavat kertatuliaseet, joiden latauslaitteeseen ja patruunapesään mahtuu yhteensä enemmän kuin kolme patruunaa reunasytytteisten kertatuliaseiden osalta ja enemmän kuin kolme mutta alle 12 patruunaa keskisytytteisten kertatuliaseiden osalta. Näiden lisäksi B luokkaan kuuluvat A luokan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitetut pitkät itselataavat kertatuliaseet, joiden latauslaitteeseen ja patruunapesään ei yhteensä mahdu enempää kuin kolme patruunaa, joiden latauslaite on irrotettava tai joiden osalta ei ole varmaa, että aseita ei voida muuntaa tavanomaisilla työkaluilla aseiksi, joiden latauslaitteeseen ja patruunapesään mahtuu yhteensä enemmän kuin kolme patruunaa,

C-luokkaan kuuluvat siten itselataavista haulikoista ne, joiden piipun pituus on yli 60 senttimetriä, itselataavista pienoiskivääreistä ne, joiden latauslaitteeseen ja patruunapesään mahtuu yhteensä enintään kolme patruunaa, sekä itselataavista keskisytytteisistä kivääreistä ne, joiden latauslaitteeseen ja patruunapesään mahtuu yhteensä enintään kolme patruunaa ja joiden osalta on varmaa, ettei niitä voida muuntaa tavanomaisilla työkaluilla sellaisiksi, että kolmen patruunan raja ylittyy.

Ampuma-aselaissa ei ole luokiteltu pitkiä sileäpiippuisia ampuma-aseita piipun 60 cm:n pituusrajan perusteella. Piipun pituutta ei merkitä lupaan eikä tietojärjestelmään. Piipun pituuden lyhentäminen tai pidentäminen asedirektiivin 60 senttimetrin rajan yli ei ole luvanvaraista tai ilmoituksenvaraista. Ampuma-aselaissa ei myöskään ole luokiteltu itselataavia keskisytytteisiä tai reunasytytteisiä ampuma-aseita sen perusteella, ylittyykö kolmen patruunan raja tai voidaanko tällainen rajan ylittävä muutos tehdä tavanomaisin työkaluin.

Jotta esitetyt muutokset voitaisiin toteuttaa, tulisi ampuma-aselakiin sisällyttää edellä mainitut ampuma-aseiden luokittelua koskevat muutokset. Myös asetietojärjestelmään tulisi tehdä luokittelun mahdollistavat muutokset. Aseluvanhaltijoiden hallussa lain voimaantullessa olevat ampuma-aseet tulisi mahdollisesti tarkastuttaa lupaviranomaisessa, jotta luokittelu voitaisiin niiden osalta tehdä. Metsästysperusteisten lupien viisivuotisseuranta on säännösten osalta toteutettavissa automatisoidusti tietojärjestelmien välillä. Tämä edellyttää

kuitenkin tietojärjestelmien kehitystyötä, käytännössä uuden asetietojärjestelmän käyttöönottoa.

Sisäministeriö katsoo, että ehdotettu muutos edellyttäisi mahdollisesti vähäistä laajempia ampuma-aselainsäädännön ja asetietojärjestelmän muutoksia. Jos muutokseen liittyisi luvanhaltijoilla olevien aseiden esittäminen poliisille, se edellyttäisi merkittävää lisätyötä harrastajille ja lupaviranomaisille. Näiden syiden vuoksi muutosta ei ole mahdollista tässä yhteydessä toteuttaa.

Suomen Metsästäjäliitto ry:n lausunto

Metsästäjäliitto esittää, että hallintovaliokunta arvioi mahdollisuuden täydentää hallituksen esitystä siten, **ettei ampuma-asedirektiivin C-luokkaan kuuluvien pitkien itselataavien kertatuliaseiden haltijoilta edellytetä luvan perusteena olevan toiminnan jatkumisen osoittamista erillisellä selvityksellä viiden vuoden välein**.

Sisäministeriön kanta on selostettu edellä AAE Asealan elinkeinonharjoittajat ry:n vastaavan ehdotuksen yhteydessä.